

**Letter of Intent
Between the Artsyzska Territorial Community
and DAI Global LLC
Relating to the USAID Governance and Local
Accountability (HOVERLA) Activity**

Artsyz, August 18, 2022

Between

DAI Global LLC company, registered under the USA legislation and accredited in Ukraine for the implementation of the United States Agency for International Development " Governance and Local Accountability (HOVERLA)" activity (program) registration card No. 4703 dated May 31, 2021, certificate of accreditation of the executive (legal entity-nonresident) of the international development activity (program) No.288 dated January 11, 2017 (with amendments), represented by a Project Chief of Party Gabriel Abraham, acting on the basis of the Power of Attorney dated April 29, 2021 (hereinafter – HOVERLA)

And

Artsyzska Territorial Community (hereinafter – the Recipient), represented by Mayor Serhii Parpulanskyi, acting on the basis of the Law of Ukraine "On Local Self-Governance in Ukraine", Address: 46, Soborna str., Artsyz, Bolhrad Rayon, Odesa Oblast, Ukraine,

hereby affirm, by entering into this Letter of Intent, their intended tasks, and expected results included below.

1. Legal framework

The legal framework of this Letter shall be the

- Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 15.02.2002 No.153 "On creation of an integrated system for engaging, using, and monitoring

**Угода про наміри
між Арцизькою міською територіальною
громадою
та DAI Global LLC
щодо Проекту USAID «Підвищення
ефективності роботи і підзвітності органів
місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА»)**

місто Арциз, 18 серпня 2022 року

Між

Компанією DAI Global LLC, зареєстрованою за законодавством США та акредитованою в Україні для реалізації проекту (програми) «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА») Агентства США з міжнародного розвитку, реєстраційна картка № 4703 від 31 травня 2021 р., свідоцтво про акредитацію виконавця (юридичної особи - нерезидента) проекту (програми) міжнародної технічної допомоги № 288 від 11 січня 2017 р. (зі змінами та доповненнями), в особі керівника проекту Габріеля Абрагама, який діє на підставі Довіреності від 29 квітня 2021 р. (надалі – «ГОВЕРЛА»)

Та

Арцизькою міською територіальною громадою (надалі – Реципієнт), в особі Арцизького міського голови Парпуланського Сергія Афанасійовича, що діє на підставі Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», адреса: вул. Соборна, 46, м. Арциз, Болградський район, Одеська область, Україна,

цим підтверджують свою згоду з цілями, завданнями та очікуваними результатами Проекту, наведеними нижче.

1. Нормативно-правова база

Правовою базою для цієї Угоди про наміри є

- постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року №153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу

<p>international technical assistance.”</p> <p><u>2. Project goal and objectives</u></p> <p>The purpose of HOVERLA is to facilitate the creation of Ukrainian local governance systems and processes that are more self-reliant, accountable to citizens, inclusive and able to provide services. The Activity aims to attain this goal by accomplishing the following objectives outlined below:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukraine's system of local self-governance is increasingly institutionalized and effective, • More self-reliant subnational governance, and • Citizens play an increasingly influential role in local governance processes. <p><u>a. HOVERLA expected implementation term</u></p> <p>Five years from March 19, 2021, to March 18, 2026.</p> <p><u>b. HOVERLA tasks</u></p> <p>The Project is organized into three components aligned with the primary objectives described above.</p> <p>COMPONENT 1: This component emphasizes completing, implementing, refining, and assisting in the institutionalization of Ukraine’s devolved system of government so that it is effective, sustainable, and self-reliant. Work will include consideration and support for laws drafted and/or modified with detailed layers of regulations. Associated secondary legislation outlining the implementation and institutionalization of framework legislation is in many cases still only in conceptual form and is also a key area of the Activity’s performance.</p> <p>COMPONENT 2: The Activity will work with selected local governments to improve citizen engagement including building capacity to be more</p>	<p>міжнародної технічної допомоги».</p> <p><u>2. Мета й цілі Проекту</u></p> <p>Мета «ГОВЕРЛА» – сприяти створенню в Україні системи місцевого самоврядування, яка буде більш незалежною, підзвітною громадянам, інклюзивною та здатною надавати послуги. «ГОВЕРЛА» покликаний досягти цієї мети шляхом реалізації наведених нижче цілей:</p> <ul style="list-style-type: none"> • система органів місцевого самоврядування в Україні більш інституціоналізована та ефективна; • більш самостійні регіональні органи влади (місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування); • громадяни відіграють дедалі впливовішу роль у процесах місцевого самоврядування. <p><u>a. Очікуваний строк реалізації «ГОВЕРЛА»</u></p> <p>П’ять років: з 19 березня 2021 р. до 18 березня 2026 р.</p> <p><u>b. Завдання «ГОВЕРЛА»</u></p> <p>Проект передбачає три компоненти, узгоджені з вищенаведеними основними цілями.</p> <p>КОМПОНЕНТ 1: Компонент спрямований на завершення, впровадження, удосконалення та надання підтримки у становленні ефективної, сталої та самостійної децентралізованої системи урядування в Україні. Діяльність включатиме розгляд і супровід проєктів законодавчих актів та/змін до законодавчих актів з детальними планами їхньої реалізації. До ключових напрямів діяльності «ГОВЕРЛА» також віднесено надання підтримки у розробці підзаконних актів, які необхідні для впровадження рамкового законодавства, оскільки вони у більшості випадків все ще знаходяться на початковому етапі опрацювання.</p> <p>КОМПОНЕНТ 2: «ГОВЕРЛА» працюватиме з визначеними органами місцевого самоврядування задля підвищення рівня</p>
---	---

open, transparent, and willing to have a dialogue and cooperate with constituents and clients not only during election campaigns but on a regular basis as a matter of good decision-making. This includes establishing citizen engagement strategies and mechanisms, systemic testing of these, and citizen outreach formalization for government in the form of local ordinances. HOVERLA will provide assistance to develop communications methodologies. Tax obedience of local residents has been shown to be a clear result of effective citizen-to-government capacity building, and while fiscal decentralization has increased local budget resources, the practice of paying taxes in Ukraine remains an area for work. The Activity will work in selected locations to bolster the system of local taxes and assist in collection methodologies, including engaging in the shift to local tax administration by local government from the national tax service. HOVERLA will build the capacity of local self-government to effectively administer taxes as a means to ensure increasingly self-reliant local self-government. Local economic development (LED) is a backbone of local self-government sustainability and self-reliant development. The Activity will work with local self-government leaders to sustainably, effectively, and inclusively develop their local economies, addressing legacy issues like suspicion of private property and competition and fighting the pernicious influence of vested interests.

COMPONENT 3: One of the key functions of civil society is local self-government oversight, which can be done by individual citizens or initiative groups but is often more effective when institutionalized and provided on behalf of CSOs.

залучення громадян, в тому числі розбудовуючи спроможність цих органів щодо відкритості, прозорості та готовності до діалогу та взаємодії з виборцями й зацікавленими сторонами як складової ефективного процесу ухвалення рішень не лише під час виборчих кампаній, але й на постійній основі. Цей напрямок включає розроблення стратегій і механізмів з залучення громадян, їхній постійний аналіз та формалізацію взаємодії з мешканцями територіальної громади, що буде формалізована у вигляді актів органів місцевого самоврядування. «ГОВЕРЛА» надаватиме допомогу в розробленні комунікаційних методів. Практика свідчить, що сумлінність сплати податків мешканцями громад є чітким підтвердженням ефективної взаємодії між органами влади та громадянами. Хоча фіскальна децентралізація призвела до зростання надходжень до місцевих бюджетів, належний рівень сплати податків в Україні ще не досягнутий. В обраних областях «ГОВЕРЛА» працюватиме над покращенням системи адміністрування місцевих податків, методики збору податків, у тому числі над сприянням передачі повноважень контролю за збором податків від державної податкової служби до органів місцевого самоврядування. Проект сприятиме підвищенню спроможності органів місцевого самоврядування з ефективного управління податковими надходженнями задля забезпечення їхньої більшої самостійності. Місцевий економічний розвиток (MER) є основою сталості й самодостатнього розвитку місцевого самоврядування. «ГОВЕРЛА» працюватиме разом з головами територіальних громад з метою забезпечення сталого, ефективного та інклюзивного економічного розвитку у громадах, розв'язуючи такі успадковані проблеми, як недовіра до інституту приватної власності та конкуренції, а також підтримуючи боротьбу зі згубним впливом корисливих інтересів.

КОМПОНЕНТ 3: Однією з ключових функцій громадянського суспільства є контроль за органами місцевого самоврядування. Він може здійснюватися окремими громадянами або ініціативними групами; проте він є більш

HOVERLA will work to operationalize CSO public oversight capacity, activity prioritization, skills for project identification, resource mobilization, and knowledge of approaches to involve citizens. Further efforts shall be applied to establish systematic citizen oversight of local development initiatives, such as tendering or monitoring of implementation. Work shall include working with everyday citizens through the governance process to build appropriate levels of trust in authorities and interest in local governance, focusing on local drivers of change, formal and informal leaders and activists (particularly women and youth), and the capacity building of CSOs to deliver demand-driven community services and provide local governance oversight through, e.g., monitoring the implementation of local ordinances alongside the development of norms and networks of civic engagement in governance processes that require active civic involvement.

c. Expected overall results of the project implementation

Policy/legislation

- Improved and more relevant decentralization policy development at the national and subnational level
- Relevant decentralization legislation in place to facilitate transparent governance and service delivery
- National and subnational legislation revised with improved citizens' participation
- Increased use of international best practices in Ukrainian laws and regulations associated with local government
- Ukraine's decentralization efforts increasingly in alignment with the European Charter for Local Self Government
- Government strategies and plans on

ефективним, коли здійснюється на інституційній основі та забезпечується з боку організацій громадянського суспільства. "ГОВЕРЛА" працюватиме в напрямку підвищення спроможності ОГС зі здійснення громадського контролю, визначати пріоритети своєї діяльності, формувати навички для визначення проєктів, мобілізувати ресурси та покращувати знання щодо інструментів залучення громадян. Буде докладено подальших зусиль для забезпечення постійного контролю з боку громадян за місцевими ініціативами, наприклад, за проведенням тендерів або для моніторингу впровадження проєктів. Ця діяльність передбачатиме проведення роботи з громадянами шляхом побудову належного рівня довіри до органів влади та підвищення зацікавленості в місцевому самоврядуванні. Основну увагу буде приділено ініціаторам змін на місцях, формальним та неформальним лідерам і активістам (особливо серед жінок та молоді), а також підвищенню спроможності ОГС надавати послуги, які потребує громада, здійснювати нагляд за діяльністю органів місцевого самоврядування, наприклад, шляхом моніторингу виконання актів органів місцевого самоврядування та розробки інструментів залучення громадян до процесів управління, які потребують їхньої активної участі.

c. Очікувані результати реалізації Проєкту «ГОВЕРЛА»

Політика/законодавство:

- удосконалений та більш відповідний процес розробки політики у сфері децентралізації на центральному та регіональному рівнях;
- наявність законодавства у сфері децентралізації, яке забезпечує прозоре управління та надання послуг;
- нормативно-правові акти та акти органів місцевого самоврядування удосконалені із ширшим залученням громадян;
- кращий міжнародний досвід враховується в процесі розробки законодавчих та підзаконних актів, що регулюють питання місцевого самоврядування;
- зусилля України у сфері децентралізації

decentralization effectively implemented at the sector level.

Subnational service improvements

- Digital solutions are increasingly utilized by all actors for improved and accessible services, transparency in governance
- Substantial improvements in the quantity and quality of subnational and local level acts outlining key mandates, structures, and responsibilities at the sub-national level
- Substantial improvements in the quantity and quality of services provided by subnational governments
- Comprehensive and transparent scope of work defined for subnational public officials
- Subnational level capacity to execute newly defined mandates improved, including, e.g., better human resource management, administrative systems, and financial transparency
- Systems established for appropriately financing sub-national government mandates and effective regional development
- Diversified use of participatory governance tools with targeted sub-national governments
- Improved sub-national capacity to strategically plan and budget with stakeholder input
- More effective inter-level government coordination on select issues of mutual engagement, particularly in areas of sectoral decentralization
- More effective engagement and coordination between government stakeholders and international partners in order to effectively distribute resources, support mechanisms
- Replicable practices of successful sub-national government self-reliance developed and transferred to other parts of Ukraine not targeted by this Activity.

краще узгоджуються з Європейською хартією місцевого самоврядування;

- стратегії та плани Уряду з реформи децентралізації ефективно впроваджені на секторальному рівні.

Покращення послуг на регіональному рівні:

- цифрові технології все частіше застосовуються всіма сторонами для надання якісних і доступніших послуг, забезпечення прозорості управління;
- суттєво покращені якість і кількість нормативних актів, розроблених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, що визначають їхні повноваження, функції та обов'язки;
- суттєво покращені якість і кількість послуг, що надаються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;
- визначені вичерпні та прозорі посадові обов'язки для державних службовців місцевих органів влади;
- зміцнена спроможність місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування для реалізації нових повноважень, включаючи, зокрема, удосконалення управління людськими ресурсами, адміністрування та фінансової прозорості;
- створено інструменти для належного фінансування повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, ефективного регіонального розвитку;
- регіональні органи влади (місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування) застосовують різноманітні інструменти для залучення громадян;
- регіональні органи влади краще співпрацюють із зацікавленими сторонами під час розроблення стратегій та бюджетування;
- ефективніша координація між органами влади різних рівнів з питань, що становлять спільний інтерес, насамперед у сферах секторальної децентралізації;

Subnational Economic Improvements

- Improved local economic growth as a result of multi-stakeholder engagements, including governments, civic actors, and the private sector
- CTCs, and other sub-national governments, as defined, generate more own-source revenues through taxes and fees.

Increased Citizen's and other stakeholders' participation

- Establishment of effective citizen engagement strategies, practices and associated mechanisms that increase the number of residents involved in local-level decision making
- Increased citizen voice in decentralization policymaking at and between all levels of government
- Increased participation by citizens in local level participatory bodies (councils, etc.)
- Strengthened local self-government associations to serve as vehicles of advocacy, collaboration, strategy and legislative development
- Local self-government associations increasingly linked to subnational government service delivery mechanisms by leveraging membership resources and skillsets
- Effective local advocacy results in concrete changes to local budgets, policies and/or service delivery
- Increased citizen participation in and interaction with grassroots civil

- ефективніше залучення та координація зусиль між органами державної влади та міжнародними партнерами задля ефективного розподілу ресурсів та механізмів підтримки;
- розроблені найкращі практики з місцевого самоврядування, що можуть застосовуватись в інших областях України, які не стали цільовими областями «ГОВЕРЛА».

Покращення місцевого економічного розвитку:

- покращення місцевого економічного зростання завдяки залученню багатьох зацікавлених сторін, включаючи органи влади, представників громадянського суспільства та приватний сектор;
- органи місцевого самоврядування та інші місцеві органи влади отримують більше власних надходжень до місцевого бюджету завдяки місцевим податкам і зборам.

Посилення участі громадян та інших зацікавлених сторін:

- створення ефективних стратегій, практик та відповідних механізмів залучення громадян, які збільшують кількість мешканців, що беруть участь в ухваленні рішень на місцевому рівні;
- посилення впливу громадян на розроблення державної політики у сфері децентралізації на всіх рівнях урядування та у взаємодії між ними;
- посилення участі громадян у представницьких органах місцевого рівня (радах тощо);
- зміцнення асоціацій місцевого самоврядування, які слугують інструментом адвокації інтересів територіальних громад, співробітництва, розроблення стратегій та законодавства;
- посилення зв'язку між асоціаціями місцевого самоврядування та органами місцевого самоврядування щодо механізмів надання послуг шляхом використання їхніх ресурсів та навичок;
- ефективна адвокація на місцевому рівні, яка сприятиме змінам у бюджетуванні.

society/CSOs

- Local CSO capacity to engage, advocate, and oversee government strengthened

d. Quantitative and/or qualitative criteria of achieving the project effectiveness

The Project will put in place a robust monitoring and evaluation system to measure results and guide Project activities and work plan development.

Key indicators include:

- Change in PMCI score for selected local governance entities,
- Percentage change in citizens' satisfaction with their local government,
- Number of mechanisms for external oversight of public resource use supported,
- Number of public officials trained in local governance priority topics, including asset management, spatial planning, and gender and social-based budgeting,
- Number of citizens participating in public hearings, participatory budgeting, and other planning meetings,
- Other indicators as determined jointly with stakeholders and USAID.

e. Expected impact of the project on the development of the economy and region

By accomplishing these objectives and providing assistance, HOVERLA will facilitate the creation of Ukrainian local self-governance systems and processes that are more self-reliant, accountable to citizens, inclusive and able to provide services.

формуванні політики та/або наданні послуг на місцях;

- збільшення залученості та співпраці громадян із місцевими ОГС;
- посилення спроможності місцевих ОГС з залучення громадян, проведення адвокатою та здійснення нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування.

d. Кількісні та/або якісні критерії ефективності реалізації «ГОВЕРЛА»

Проект «ГОВЕРЛА» створить надійну систему моніторингу та оцінки для вимірювання результатів, керування діяльністю та розробки плану дій. Ключові показники передбачають:

- збільшення рейтингу за Індексом спроможності місцевого самоврядування (PMCI) у визначених громадах;
- зміна рівня задоволеності громадян діяльністю органів місцевого самоврядування (у відсотках);
- кількість механізмів зовнішнього контролю за використанням публічних ресурсів, яким надано підтримку;
- кількість державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які пройшли навчання з пріоритетних тем у сфері місцевого самоврядування, включаючи управління активами, просторове планування, а також гендерно-орієнтоване бюджетування;
- кількість громадян, які взяли участь у громадських слуханнях, підготовці бюджетів участі та інших запланованих заходах за участю громадськості;
- інші показники, спільно визначені з зацікавленими сторонами та USAID.

e. Очікуваний вплив реалізації «ГОВЕРЛА» на розвиток економіки та регіону

Реалізуючи зазначені цілі та надаючи допомогу, Проект «ГОВЕРЛА» сприятиме створенню в Україні системи місцевого самоврядування, яка буде більш незалежною, підзвітною громадянам, інклюзивною та здатною надавати послуги.

f. Service to be purchased and provided under the Project

The Project will procure goods and services in support of:

- Capacity building, including raising awareness and training
- Assessments, surveys and focus group discussions; and
- Public events promoting the results of the Project.

3. Intentions of HOVERLA regarding assistance

Subject to the availability of funds, DAI plans to undertake the following actions:

- Support Recipient's decentralization efforts, including the development of policies and regulations and establishing high-quality services provided by subnational governments.
- Assist Recipient in communicating with other Government of Ukraine stakeholders and the public on efforts being undertaken in partnership with the HOVERLA team to improve decentralization and effective and self-reliant local self-governance.
- Provide institutional capacity building at the rayon, and oblast levels, through training and organizational development.

4. Intentions of the territorial community

Recipient plans to undertake the following actions:

- Designate a primary point of contact to facilitate communication and coordination.
- Contribute resources (human, financial, etc.) to fulfill community goals in collaboration with HOVERLA.
- Based on openness and transparency, participate in the self-assessment of the Local Government Capacity Index (PMCI), IT audit, the assessment of financial management, and assessments of other

f. Послуги, які закуповуються та надаються в рамках «ГОВЕРЛА»

Проект «ГОВЕРЛА» закуповуватиме товари та послуги для:

- зміцнення спроможності, включаючи підвищення обізнаності та проведення навчання;
- проведення оцінювань, опитувань та фокус-груп; а також
- проведення публічних заходів, що інформуватимуть про результати Проекту.

3. Наміри «ГОВЕРЛА» щодо надання підтримки

Залежно від фінансування DAI планує вжити таких заходів:

- підтримання зусиль Реципієнта у сфері децентралізації, включаючи розробку нормативних актів, а також забезпечення надання якісних послуг з боку місцевих органів виконавчої влади;
- надання допомоги Реципієнту у здійсненні комунікації з іншими зацікавленими сторонами Уряду України та громадськістю щодо зусиль, здійснених у партнерстві з командою «ГОВЕРЛА» задля вдосконалення реформи децентралізації, а також ефективного та самодостатнього місцевого самоврядування;
- забезпечення розбудови інституційної спроможності на районному та обласному рівнях шляхом проведення навчань та організаційного розвитку органів влади.

4. Наміри територіальної громади

Реципієнт планує вжити таких заходів:

- визначення контактної особи для комунікації та координації;
- виділення ресурсів (людських, фінансових тощо) задля реалізації цілей громади у співробітництві з Проектом USAID «ГОВЕРЛА»;
- враховуючи принципи відкритості та прозористі, участь у проведенні аналізу інституційної та фінансової спроможності органу місцевого

spheres the community is responsible for as well as public opinion surveys.

- Develop and implement a service improvement plan for at least one service, prioritized by citizens and key partners, and a local economic development project, and new plans and projects that will emerge in the coming years of the HOVERLA.
- Test and implement mechanisms for involving citizens and build productive cooperation with private business sectors, local government support organizations, and civil society organizations.
- Provide the HOVERLA team with appropriate information as required to support assistance efforts and report on implementation and impact.

This Letter of Intent takes effect on the day of its signing and will be effective until March 18, 2026

Artsyzska Territorial
Community

Serhii Parpulanskyi
Mayor

August 18, 2022

DAI Global LLC
As Implementer of the
Governance and Local
Accountability
(HOVERLA) Activity

Gabriel Abraham
Chief of Party

August 18, 2022

самоврядування з використанням Індексу спроможності місцевої влади (PMCI), IT-аудити, оцінці фінансової спроможності та/або інших сфер, за які відповідає громада, опитуваннях громадської думки та інших інструментах, запропонованих Проектом USAID «ГОВЕРЛА»;

- розроблення та впровадження плану вдосконалення послуг(и), які є пріоритетними для мешканців громади, проекту місцевого економічного розвитку, а також інших планів та проектів, розроблених у наступні роки співпраці з Проектом USAID «ГОВЕРЛА»;
- тестування та запровадження механізмів залучення громадян до вирішення питань місцевого значення та налагодження співпраці з бізнесом, організаціями громадянського суспільства;
- надання команді «ГОВЕРЛА» належної інформації, необхідної для підтримки зусиль та заходів зі сприяння та звітування щодо реалізації та впливу цієї Угоди.

Ця Угода про наміри набуває чинності в день її підписання і є чинною до 18 березня 2026 р.

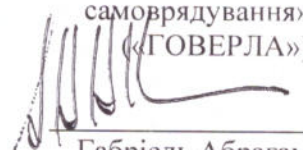
Арцизька міська
територіальна
громада

Сергій
Парпуланський
Арцизький міський
голова

18 серпня 2022

DAI Global LLC
Як Виконавець
Проекту «Підвищення
ефективності роботи і
підзвітності органів
місцевого
самоврядування»
(«ГОВЕРЛА»)

Габріель Абрагам
Керівник проекту

18 серпня 2022